
Tomice, st. 6, gm. Głogówek, woj. opolskie, AZP 97-36

Informator Archeologiczny : badania 31, 99-100

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

W wykopach o łącznej długości 340 m zarówno w spągu humusu jak i w zalegającej pod nim warstwie piasku znajdowano niezbyt liczne fragmenty ceramiki nowożytniej i wczesnośredniowiecznej oraz nieco liczniejsze fragmenty naczyń kultury łużyckiej. Szczególnie natomiast licznie ceramika kultury łużyckiej wystąpiła w strefach, gdzie warstwa piasku miała ciemne zabarwienie. Miąższość warstwy nasyconej zabytkami dochodziła w tych miejscach do ok. 20 cm, a w jej spągu wystąpiły stropy obiektów nieruchomych. W płacie warstwy kulturowej o czarnobrunatnym zabarwieniu, zlokalizowanej we wschodniej połowie wykopu 1 obok ceramiki kultury łużyckiej dość licznie wystąpiły fragmenty ceramiki kultury przeworskiej oraz skupisko polepy i żuźla żelaznego – zapewne pozostałości pieca służącego do wytopu żelaza. Na zdecydowanie przeważającym obszarze obiektom nieruchomym, których łączną liczbę szacować należy na ponad 300, nie towarzyszyła warstwa kulturowa.

Eksploracji poddano 41 obiektów (nr: 35-38, 40, 41a-b, 43-45, 46a-b, 47, 48, 50-70, 83, 84, 88-91).

Były to jamy o zarysach najczęściej nieregularnych zarówno w przekroju poziomym jak i pionowym, wymiarach od 24 x 30 cm do 194 x 274 cm, zagłębione w warstwę całkowego piasku na ok. 10 do ok. 80 cm.

W wypełniskach, które stanowił ciemno zabarwiony, lekko shumusowany piasek, czasem z warstwą spalenizny znajdowano od kilku do kilkudziesięciu fragmentów ceramiki kultury łużyckiej, nie-liczne zabytki krzemienne, kości zwierzęce oraz (ob. 56) muszle małży.

W obiekcie 69 b zlokalizowanym na zachodnim krańcu wykopu 1 znaleziono ok. 200 fragmentów przepalonych kości (grób ciałopalny?).

Na podstawie ceramiki, osadę kultury łużyckiej datować można wstępnie na V, a także VI okres epoki brązu, na co wskazują fragmenty naczyń o gładzonej szyjce oddzielonej od chropowatego brzuśca rzędem dołków palcowych, fragmenty czerpaka z ob. 45 i pionowo przekłuty imacz znaleziony w ob. 50.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Ciechanowie.

Wyniki badań publikowane w serii publikacji finansowanej przez EuRoPol GAZ S.A.

Badania będą wznowione.

Teptiuków, st. 6, gm. Hrubieszów, woj. zamojskie - patrz: neolit

TOMICE, st. 6, gm. Głogówek, woj. opolskie, AZP 97-36/21

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu - wczesna epoka żelaza)
- ślady osadnictwa kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)

Nadzór archeologiczny przeprowadzony w dniach 23.04-3.06.1997 roku przez Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu. Finansowany przez Zakład Gazowniczy w Opolu.

Archeologiczny nadzór prac ziemnych związanych z budową gazociągu wysokociśnieniowego DN 250, o długości około 10 km, od Kórnicy do Szonowa, Zdjęcie 30 cm warstwy humusu na całej trasie przebiegu gazociągu, w pasie o szerokości około 3 m, umożliwiło przeprowadzenie wstępnych badań w celu uchwycenia stropów ewentualnych obiektów archeologicznych i zlokalizowanie zabytków ruchomych. W ich wyniku jedynie na wysokości stanowiska 6 w Tomicach, gm. Głogówek znaleziono kilka fragmentów naczyń glinianych. Po wykonaniu wykopów stwierdzono przecięcie sześciu obiektów archeologicznych kultury łużyckiej. Stanowisko 6 w Tomicach zostało odkryte w 1991 roku podczas badań powierzchniowych przeprowadzonych w ramach AZP. Na powierzchni około 0,5 ha, w odległości około 300 m na północny zachód od szosy Głogówek-Głubczyce, na południowym stoku wzniesienia opadającego w kierunku strumienia znaleziono wówczas fragmenty naczyń kultury pucharów lejkowatych, fragment naczynia kultury przeworskiej i kilkanaście fragmentów naczyń pradziejowych.

Odślonięte na ścianach wykopu obiekty wystąpiły poza zasięgiem stanowiska określonym na podstawie badań powierzchniowych. Stropy obiektów uchwycono na głębokości 55-60 cm od współczesnego poziomu użytkowego, dlatego były nieuchwytnie po zdjęciu jedynie 30 cm, górnej warstwy

humusu. Z przyczyn technicznych niemożliwa była eksploracja całych obiektów; oczyszczono i udokumentowano tylko ich przekroje oraz dokładnie zebrano materiał wyrzucony na hałdy.

Wśród zinwentaryzowanych obiektów wydzielono: półziemiankę, 2 jamy zasobowe i 3 jamy gospodarcze. Z zabytków ruchomych wystąpiły fragmenty garnków, czarek, czerpaków i placków oraz duże ilości grud polepy.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i ziemiach pogranicznych w 1997 roku”, s. 83-86.

TRUSKOLASY, st. 8, gm. Wręczycza Wielka, woj. częstochowskie, AZP 85-45/-

- cmentarzysko birtualne kultury łużyckiej (IV-V okres epoki brązu)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr Renatę Abłamowicz (Koło Naukowe Studentów Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego). Finansowane przez PSOZ w Częstochowie. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 140 m².

W bieżącym sezonie odkryto 23 obiekty archeologiczne (nr 17-38), w tym: 18 grobów, 1 palenisko i 4 obiekty nieokreślone. Wśród grobów zarejestrowano obecność: 8 pochówków szkieletowych, 4 popielnicowych, 4 bezpopielnicowych, 1 „popielnicowo-bezpopielnicowy” i 1 ciałopalny zniszczony. Większość obiektów zaopatrzona była w konstrukcje kamienne a jeden grób szkieletowy posiadał także ślady konstrukcji drewnianych. Między kamieniami bruków często odkrywano fragmenty ceramiki. Jamy grobów szkieletowych usytuowane były w przybliżeniu wzdłuż linii północ - południe, a przystawki najczęściej znajdowały się w części południowej, tj. przy głowach zmarłych. Funkcję popielnic pełniły najczęściej naczynia wazowate. Tylko w jednym przypadku był to garnek nakryty misą. Groby ciałopalne, poza dwoma wyjątkami, nie zawierały przystawek. W grobach nr 27 i 29a odkryto po jednym naczyniu. Groby szkieletowe zawierały zazwyczaj większą ich ilość (od 3 do 7). Były to garnki, misy, czerpaki, kubki i czarki. W obiekcie nr 22 odkryto grzechotkę o kształcie zbliżonym do walca. Groby były ubogo wyposażone w przedmioty metalowe; jedyne odkryte przedmioty to zawieszki i guziki brązowe. Licznie natomiast wystąpiły wyroby krzemienne. Na uwagę zasługuje tu odłupek w oprawie skórzanej odkryty w grobie nr 35.

Wśród znalezisk luźnych najciekawsze przedmioty to: rożek i grzechotka baniasta z uchwytem zdobiona ornamentem plastycznym na największej wydętości.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ oraz w Muzeum Okręgowym w Częstochowie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Śląskich Sprawozdaniach Archeologicznych”.
Badania będą kontynuowane.

Tur Dolny-Busina, st. 3, gm. Michałów, woj. kieleckie - patrz: wczesna epoka brązu

Wełtyń, st. 53, gm. Gryfino, woj. szczecińskie - patrz: wczesna epoka żelaza

WIELKA WIEŚ, st. 16, gm. Wojnicz, woj. tarnowskie, AZP 105-65/59

- osada otwarta z epoki brązu

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. mgr. Pawła Valde-Nowaka i Pawła Madeja (Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Krakowie). Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 100 m².

Stosunkowo liczny materiał ceramiczny i krzemieniarski został odkryty w 5 obiektach i warstwie ziemi ornej. W zdobieniu ceramiki przeważają układy żłobków, nacięć i guzów.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Pracowni Archeologicznej Instytutu Archeologii i Etnologii PAN Oddział Kraków-Igołomia.

Wyniki badań zostaną opublikowane w czasopiśmie „Acta Archaeologica Carpathica”.
Badania nie będą kontynuowane.